

זהר הקדוש

עם ביאור
הפטר והפסוק

פרישת בתקותי • בנין תפארת ומלכות על ידי המצוות

ומפרש מתי היה בונה דוד את קומת המלכות.

ובנין המלכות היה עושה דוד על ידי דְהוּה קַם בְּפִלְגוֹת לִילְיָא - שהיה קם בחצות הלילה, שהוא זמן שליטת המלכות, וְהוּה מְשַׁבַּח לִיה לְקוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הוּא - והיה משבח את הקדוש ברוך הוא, עַד דְּסָלִיק שְׁמָא קְדִישָׁא

- עד שהיה עולה השם הקדוש שהוא המלכות מירידתה בעולם הבריאה, בְּכוֹרְסֵייהּ - בכסאו, דהיינו במקומו שהוא במלכות דאצילות. ואחר כך, בְּשַׁעְתָּא דְּסָלִיק נְהוּרָא דִּימְמָא - בשעה שהיה עולה אור היום, בְּכִיכּוּל הוּא - דוד המלך, עַבְד שְׁמִי מְמַשׁ, על ידי שהיתה נבנית אז קומת המלכות.

ומכיה כי שם רומז למידת המלכות, ומביא ראיה כי 'שם' רומז אל המלכות, כְּמָה דְּאֵת אָמַר - כמו שנאמר (ויקרא כד י), וַיִּקְוֹב בְּן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשֵּׁם וַיִּקְלַל, שמשמעו, שרצה לחלל את המלכות הנקראת 'שם'. וּבְגִין כֵּן - ומשום כן כתוב וַיַּעַשׂ דְּוֹד שְׁמִי, לומר שהוא בנה ותיקן את קומת המלכות.

ומפרש כי לכן נאמרו הברכות לאחר שכתבו שעל ידי עשיית המצוות נבנים הפרצופים העליונים.

ומסיק, וְעַל דָּא - ועל כן, וַיַּעַשׂ אֹתָם כְּתִיב - כתוב אצל עשיית המצוות, לומר שהוא עושה ומתקן את הפרצופים העליונים. ולכן, וְאֵי אַתּוֹן תְּשַׁתְּדְּלוֹן לְמַעְבַּד לוֹן - ואם אתם תשתדלו לעשות ולתקן את קומת זעיר אנפין ונוקביה, לְאֵתְתַקְנָא שְׁמָא קְדִישָׁא כְּדָא יָאוּת - לתקן את השם הקדוש כראוי, אִזִּי כָּל אֵינּוֹן בְּרַכְּאוֹן דְּלַעֲיִלָא יִשְׁתַּבְּחוּן גַּבְיִיכוֹ בְּתַקּוּנֵיהוֹן כְּדָא יָאוּת - כל אותן הברכות שלמעלה ימצאו אצלכם בתיקוניהם כראוי, וכפי שמשמיר הכתוב לפרש את הברכות.

וזהו מה שבאמר אחר כך (שם כד ד), וְנִתְתִּי גִשְׁמִיכֶם בְּעֵתָם וְנִתְנָה הָרֶצֶץ יְבֻלָּה וְעַץ הַשָּׁדָה יִתֵּן פְּרִי' וְגו'. פירושו, כי כָּל חַד וְחַד - אחד ואחד מהספירות הנרמזים בפסוק זה, יִתֵּן חֵילָא דִּילִיה עֲלֵיכוֹ - כוחו והשפעתו על ידיכם, ושואל, מֵאֵן אֵינּוֹן - מי הם אותם המשפיעים את הברכות, ומשיב, הוּא תְּקוּנָא דְּעַבְדְּתוֹן דְּהוּא שְׁמָא קְדִישָׁא - אותו התיקון שעשיתם של השם הקדוש, שהוא בנין ותיקון קומת זעיר אנפין ונוקביה, מהם יבואו עליכם הברכות.

לאחר שביאר כי הפסוק 'ועשיתם אותם' מרמז שעל ידי קיום התורה נבנים קומת תפארת ומלכות, מבאר לפי זה גם את הפסוק 'ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט'.

כְּגוֹנוֹן דָּא - באופן זה שביארנו שעל ידי דרכי התורה והמצוה בונים את קומת זעיר אנפין ונוקביה, כְּתִיב (בראשית יח ט), וְשָׁמְרוּ דֶרֶךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט. ושואל, וְכִי כִיּוֹן דְּכְתִיב וְשָׁמְרוּ דֶרֶךְ ה', אֲמַאי - למה

במאמר שלפנינו יבואר, שעל ידי קיום התורה והמצוות נבנית קומת תפארת ומלכות. ויבואר כי דוד המלך היה עוסק בבניית קומת המלכות, על ידי הקימה בחצות הלילה. ומוסיף, שעל ידי כן נמשכים כל הברכות. ולאחר מכן יבאר כי על ידי קיום מצות צדקה לעני האחוז במידת המלכות, מתקן את המלכות ומייחדה עם התפארת. ויבואר כי משום כך גדולה מצות הצדקה מכל המצוות.

אם בְּחֻקְתִּי תִלְכוּ וְאֵת מְצוֹתֵי תְּשַׁמְרוּ וַיַּעַשׂ אֹתָם' (ויקרא כו ג). שואל, מֵאֵי - מהו וַיַּעַשׂ אֹתָם, הֲרִי כִּיּוֹן דְּאָמַר 'תִּלְכוּ' וְתִשְׁמְרוּ' מבוואר שהכוונה שיעשו ויקיימו את המצוות, ואם כן אֲמַאי - למה חזר ואמר וַיַּעַשׂ אֹתָם? ומשיב, אֵלָּא, מֵאֵן דְּעַבִּיד פְּקוּדֵי אֹרְיִיתָא וְאִזִּיל בְּאוֹרְחוֹי - מי שמקיים מצוות התורה והולך בדרכיה, בְּכִיכּוּל הֲרִי זֶה כְּאֵלוֹ עַבִּיד לִיה לַעֲיִלָּא - הוא עושה את שם ה' למעלה, כי על ידו נבנים הפרצופים העליונים זעיר אנפין ונוקביה שהם בחינת קודשא בריך הוא ושכינתיה. ואז אָמַר קוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הוּא - הקדוש ברוך הוא, כְּאֵלוֹ עֲשָׂאֲנִי זֶה שְׁקִיִּים אֶת הַמְּצוּוֹת, וְאֹקְמוּהָ - והעמידה (זוהר בא לב). וְעַל דָּא - ועל כן הוסיף הכתוב לאמר וַיַּעַשׂ אֹתָם, כִּי וַיַּעַשׂ אֹתָם כְּתִיב וְדֹאֵי, חסר ו', ונקרא וַיַּעַשׂ אֹתָם. כלומר 'אם בְּחֻקְתִּי תִלְכוּ וְאֵת מְצוֹתֵי תְּשַׁמְרוּ, וְהוֹאִיל וּמַתְעַרֵי עֲלֵיכוֹ - וכיון שעל ידי המצוות מתעוררים על ידיכם זעיר אנפין ונוקביה לְאֵתְתַקְנָא דָּא כְּדָא - להתחבר זה בזה, לְאֵשְׁתַּכְּחָא שְׁמָא קְדִישָׁא כְּדָא יָאוּת - כדי שיימצא השם הקדוש כראוי, כי על ידי המצוות נבנים פרצופי זעיר אנפין ונוקביה ובכך הם יכולים להתחבר. לכן נאמר כי על ידי עשיית המצוות וַיַּעַשׂ אֹתָם' וְדֹאֵי, כיון שעל ידו עושים כביכול בני ישראל את שם ה'.

ומביא ראיה מדוד המלך שבנה קומת המלכות על ידי התורה והמצוות.

כְּגוֹנוֹן דָּא - באופן זה שהתבאר, שעל ידי דרכי התורה והמצוות בונים ומתקנים את הפרצופים העליונים, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְפָרֵשׁ אֶת הַפְּסוּק (שמואל ב' ח ג), וַיַּעַשׂ דְּוֹד שְׁמִי, ופשוטו של מקרא הוא כי קנה לעצמו שם גדול. ומקשה, וְכִי דְּוֹד עַבְד לִיה - עשה את השם, כי לא שייך לומר לשון עשיה בדבר שאינו ממשי, והיה לו לומר 'יהי לדוד שם'. ומשיב, כי אין הכוונה שקנה לעצמו שם, אלא הכוונה שבנה את קומת המלכות, אֵלָּא גַּבְיִן דְּאִזִּיל בְּאֹרְחֵי דְּאוֹרְיִיתָא וְעַבִּיד פְּקוּדֵי אֹרְיִיתָא - כיון שהיה דוד הולך בדרכי התורה, ועושה את מצוות התורה, וְאֵנְהִיג מְלִכּוּתָא כְּדָא יָאוּת - והנהיג את המלכות כראוי, בְּכִיכּוּל, עֲשָׂה שְׁמִי לַעֲיִלָּא - בנה את קומת המלכות הנקראת 'שם' למעלה. וְלֹא הוּא מְלַכָּא כְּעִלְמָא דְּזָכָה לְהֵאֵי - ולא היה מלך בישראל שזכה להאיר את המלכות, כְּדוֹד הַמֶּלֶךְ, משום שהיה מרכבה למלכות.

וַיַּעַשׂ אֹתָם' (ויקרא כו ג). מֵאֵי וַיַּעַשׂ אֹתָם, כִּיּוֹן דְּאָמַר 'תִּלְכוּ' וְתִשְׁמְרוּ, אֲמַאי וַיַּעַשׂ אֹתָם. אֵלָּא, מֵאֵן דְּעַבִּיד פְּקוּדֵי אֹרְיִיתָא, וְאִזִּיל בְּאוֹרְחוֹי, בְּכִיכּוּל כְּאֵלוֹ עַבִּיד לִיה לַעֲיִלָּא. אָמַר קוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּאֵלוֹ עֲשָׂאֲנִי, וְאֹקְמוּהָ (זוהר בא לב). וְעַל דָּא וַיַּעַשׂ אֹתָם, וַיַּעַשׂ אֹתָם כְּתִיב וְדֹאֵי. וְהוֹאִיל וּמַתְעַרֵי עֲלֵיכוֹ לְאֵתְתַקְנָא דָּא כְּדָא, לְאֵשְׁתַּכְּחָא שְׁמָא קְדִישָׁא כְּדָא יָאוּת. וַיַּעַשׂ אֹתָם' וְדֹאֵי.

כְּגוֹנוֹן דָּא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וַיַּעַשׂ דְּוֹד שְׁמִי (שמואל ב' ח ג), וְכִי דְּוֹד עַבְד לִיה. אֵלָּא גַּבְיִן דְּאִזִּיל בְּאֹרְחוֹי דְּאוֹרְיִיתָא, וְעַבִּיד פְּקוּדֵי אֹרְיִיתָא, וְאֵנְהִיג מְלִכּוּתָא כְּדָא יָאוּת, בְּכִיכּוּל, עֲשָׂה שְׁמִי לַעֲיִלָּא, וְלֹא הוּא מְלַכָּא כְּעִלְמָא דְּזָכָה לְהֵאֵי כְּדוֹד.

דְּהוּה קַם בְּפִלְגוֹת לִילְיָא, וְהוּה מְשַׁבַּח לִיה לְקוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַד דְּסָלִיק שְׁמָא קְדִישָׁא בְּכוֹרְסֵייהּ, בְּשַׁעְתָּא דְּסָלִיק נְהוּרָא דִּימְמָא, בְּכִיכּוּל הוּא עַבְד שְׁמִי מְמַשׁ.

כְּמָה דְּאֵת אָמַר (ויקרא כד י) וַיִּקְוֹב בְּן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשֵּׁם וַיִּקְלַל. וּבְגִין כֵּן, וַיַּעַשׂ דְּוֹד שְׁמִי.

וְעַל דָּא וַיַּעַשׂ אֹתָם' כְּתִיב, וְאֵי אַתּוֹן תְּשַׁתְּדְּלוֹן לְמַעְבַּד לוֹן, לְאֵתְתַקְנָא שְׁמָא קְדִישָׁא כְּדָא יָאוּת, כָּל אֵינּוֹן בְּרַכְּאוֹן דְּלַעֲיִלָּא יִשְׁתַּבְּחוּן גַּבְיִיכוֹ בְּתַקּוּנֵיהוֹן כְּדָא יָאוּת. וְנִתְתִּי גִשְׁמִיכֶם בְּעֵתָם' וְגו' (שם כו ד). כָּל חַד וְחַד, יִתֵּן חֵילָא דִּילִיה עֲלֵיכוֹ. מֵאֵן אֵינּוֹן. הוּא תְּקוּנָא דְּעַבְדְּתוֹן דְּהוּא שְׁמָא קְדִישָׁא.

כְּגוֹנוֹן דָּא כְּתִיב (בראשית יח ט) וְשָׁמְרוּ דֶרֶךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט. וְכִי כִיּוֹן דְּכְתִיב וְשָׁמְרוּ דֶרֶךְ ה', אֲמַאי

במאמר זה שביארנו שעל ידי דרכי התורה והמצוה בונים את קומת זעיר אנפין ונוקביה, כְּתִיב (בראשית יח ט), וְשָׁמְרוּ דֶרֶךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט. ושואל, וְכִי כִיּוֹן דְּכְתִיב וְשָׁמְרוּ דֶרֶךְ ה', אֲמַאי - למה

כמו שהוא עשה למטה, בנתינת הצדקה לעני, **הכי אתער לעילא** - כך התעורר למעלה שהתייחדו תפארת ומלכות. **ועל דא כתיב** - ועל זה כתוב (שם קו ג), **'אשרי שומרי משפט עושה צדקה בכל עת'**. ומפרש, **'עושה צדקה'**, דא - זהו קודשא בריך הוא - תפארת, והיינו השפעת התפארת למלכות, ונאמר לשון 'עושה', משום **כפיכול הוא עבד ליה** - עשה אותו את בניית קומת המלכות ויחודה עם התפארת כאשר נתן צדקה לעני.

ומבאר הטעם למה מכון עני כנגד מידת המלכות.

תא חזי - בוא ראה, **מסכנא** - עני, **הא אתמר מאן הוא אתריה** - הרי למדנו מה הוא מקומו, שהוא אחוז במידת המלכות. ומפרש, **מאי טעמא** - מה הטעם, **בגין דמסכנא לא אית ליה מדיילה** - בגלל שעני אין לו משל עצמו כלום, **אלא רק מה דיהבין ליה** - שנותנים לו לצדקה, **וסיהרא** - וכמו כן הלבנה, שהיא כנגד המלכות, **לא אית לה נהורא מדילה** - אין לה אור משל עצמה, **אלא רק מה דיהיב לה שמשא** - שנותנת לה השמש, שהיא כנגד התפארת, ולכן נמשל העני למידת המלכות, כי אין להם מעצמם כלום.

ולפי זה מבאר למה חשוב העני כמת.

תא חזי - בוא וראה **אמאי** - למה **עני חשוב פמת**. ומבאר, **מאי טעמא** - מה הטעם, **בגין דההוא אתר גרים ליה** - משום שאותו מקום שהוא מידת המלכות שאחוז בה, גרם לו להיחשב כמת, **דהא באתר דמותא הוא שכיח** - שהרי במקום המוות שהוא במלכות נמצא העני, כי אין למלכות חיות מעצמה, **ובגין כף אקרי** - ובגלל כן נקרא העני 'מת'. ולכן, **ההוא דחיים עליה** - מי שמרחם על העני, הוא **יהיב ליה** - נותן לו צדקה, ועל ידי זה **אילנא דחיי שריא עלוי** - עץ החיים שהוא תפארת שורה על נותן הצדקה, כיון שהתדבק במידת התפארת המשיפיעה ומחיה את המלכות. **כמה דאת אמר** - כמו שנאמר (משלי יב), **וצדקה תציל ממות**, ומשמעו, שעל ידי הצדקה, מציל ומחיה את העני שהיה אחוז במידת המוות שהוא המלכות.

ומסיים, כי מאחר והצדקה מעלה את המלכות ממוות לחיים, אין מצוה גדולה ממצוות הצדקה.

ובגוונא דעביד בר נש לתתא - ובאופן שעושה האדם למטה בעולם הזה, **הכי נמי עביד לעילא** - כך הוא עושה גם למעלה **ממש**. **זכאה חולקיה דזכי למעבד שמא קדישא לעילא** - אשרי חלקו של מי שזוכה לעשות את השם הוי"ה הקדוש למעלה, ולייחד תפארת ומלכות, וכמו שהעני נתעלה מבחינת מיתה לבחינת חיים, כן המלכות מתעלה ממוות לחיים, **בגין כף** - ובגלל כן, מצות **צדקה סליק על פלא** - עולה על כל המצוות, משום שאין בכוח שום מצוה להעלות את המלכות ברגע אחת, כמו מצות צדקה.

נאמר עוד **'לעשות צדקה ומשפט'**, והלוא כששומר את 'דרך ה', הוא עושה 'צדקה ומשפט'. ומשיב, **אלא כונת הפסוק לומר, מאן דנטיר אורחוי דאורייתא** - מי ששומר את דרך התורה, **כפיכול הוא עושה 'צדקה ומשפט'**, ומפרש, **ומאי** - ומהו **'צדקה ומשפט'**, ומשיב, **דא** - זהו **קודשא בריך הוא** שהוא זעיר אנפין שהוא כנגד 'משפט', וכן המלכות שכנגד 'צדקה', שקומתם נבנית על ידי שמירת דרך ה'.

לאחר שביאר שעל ידי צדקה ומשפט נבנים תפארת ומלכות, מבאר רבי שמעון סוד הצדקה, שהוא בנין המלכות ויחודה עם התפארת.

בכה רבי שמעון ואמר, ווי לון לבני נשא דלא ידעין ולא משיחין ביקרא דמאריהון - אוי להם לבני אדם שאינם יודעים ואינם משיחים בכבוד קונם, שהרי **מאן עביד שמא קדישא בכל יומא** - מיהו העושה ובונה את השם הקדוש שהוא המלכות בכל יום, **הוי אימא** - הוי אומר, שהוא **מאן דיהיב צדקה למסכני** - מי שנותן צדקה לעניים. ומפרש, **תא חזי** - בוא ראה, **הא אוקמוה** - הרי ענין זה כי **הכי הוא כן** הוא ענינו. **דמסכנא אחיד ביה בדינא** - שהעני אחוז במלכות שהוא מידת הדין, **וקל מיכליהו** - מאכליו שהם השפעותיו, הם **בדינא הוא** - תלויים בדין שהוא המלכות, שהוא **אתר דאקרי** - מקום שנקרא 'צדק', שהוא מידת המלכות. ומביא ראיה שהעני אחוז במידת המלכות, **כמה דאת אמר** - כמו שנאמר (תהלים קב א), **'תפלה לעני כי יעטף'**. ומפרש, **'תפלה'**, דא - זהו מידת המלכות, שהיא בחינת **תפלה** - תפילין **של יד**, 'שעוטפת' את 'העני' בדינם, **ואוקימנא** - וביארנוהו. לכן, **ומאן דיהיב ליה צדקה למסכנא** - ומי שנותן צדקה לעני המושרש במלכות, הוא **עביד לעילא** - הוא גורם לעשות למעלה שיהיה **שמא קדישא שלים פדקא יאות** - השם הקדוש הוי"ה בשלימות כראוי, על שתיבנה קומת המלכות, וכמו שהולך ומפרש.

ומפרש איך נבנית המלכות ומתקנת על ידי הצדקה.

ומפרש, **בגין דצדקה דא אילנא דחיי** - כיון שצדקה זו שהוא נותן לעני רומז לעץ החיים שהוא התפארת, **וצדקה יהיב לצדק** - והצדקה ניתנת למלכות על ידי התפארת, ובזה נבנית קומת המלכות. **וכד יהיב** - וכאשר משפיע התפארת **לצדק** - למלכות ונבנית קומתה, **בדין אתחבר דא בדה** - אז מתייחדים תפארת ומלכות זה בזה, **ושמא קדישא אשתכח שלים** - והשם הוי"ה הקדוש נמצא שלם. **מאן עביד דא אתערותא ד"א דעביד אתערותא דא** **לתתא** - מי שעושה התעוררות זו למטה בעולם הזה, **ודאי נחשב כאילו הוא עביד שמא קדישא בשלימו** - עשה את השם הוי"ה הקדוש בשלימות, על ידי שייחד תפארת ומלכות, משום **בגוונא דאיהו עביד לתתא** -

'לעשות צדקה ומשפט'. אלא, מאן דנטיר אורחוי דאורייתא, כפיכול הוא עושה 'צדקה ומשפט'.

ומאי 'צדקה ומשפט'. דא קודשא בריך הוא.

בכה רבי שמעון ואמר, ווי לון לבני נשא, דלא ידעין ולא משיחין ביקרא דמאריהון, מאן עביד שמא קדישא בכל יומא, הוי אימא, מאן דיהיב צדקה למסכני. תא חזי, הא אוקמוה הכי הוא, דמסכנא אחיד ביה בדינא, וכל מיכליהו בדינא הוא, אתר דאקרי 'צדק', כמה דאת אמר (תהלים קב א) 'תפלה לעני כי יעטף'. 'תפלה', דא תפלה של יד, ואוקימנא. ומאן דיהיב ליה צדקה למסכנא, הוא עביד לעילא שמא קדישא שלים פדקא יאות.

בגין דצדקה דא אילנא דחיי, וצדקה יהיב לצדק. וכד יהיב לצדק, בדין אתחבר דא בדה, ושמא קדישא אשתכח שלים. מאן עביד דא אתערותא (ד"א דעביד אתערותא דא) **לתתא, ודאי כאילו עביד שמא קדישא בשלימו, בגוונא דאיהו עביד לתתא, הכי אתער לעילא. ועל דא כתיב (שם קו ג) 'אשרי שומרי משפט עושה צדקה בכל עת'. 'עושה צדקה', דא קודשא בריך הוא, כפיכול הוא עביד ליה.**

תא חזי, מסכנא, הא אתמר מאן הוא אתריה. מאי טעמא, בגין דמסכנא לא אית ליה מדיילה כלום, אלא מה דיהבין ליה, וסיהרא לא אית לה נהורא מדילה, אלא מה דיהיב לה שמשא.

תא חזי, אמאי עני חשוב פמת, מאי טעמא, בגין דההוא אתר גרים ליה, דהא באתר דמותא הוא שכית, ובגין כף אקרי 'מת'. ההוא דחיים עליה, הוא יהיב ליה צדקה, אילנא דחיי שריא עלוי. כמה דאת אמר (משלי יב) 'וצדקה תציל ממות'.

ובגוונא דעביד בר נש לתתא, הכי נמי עביד לעילא ממש. זכאה חולקיה דזכי למעבד שמא קדישא לעילא, בגין כף, צדקה סליק על פלא.

נפשי צמאה לדעת

כל רז סודך

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד" >

ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומה, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

מרכז הזמנות: 1800-22-55-66

אדיסה (718) 437-0054 | אידסה (44-20-8806-0176)

להשיג בחנויות הספרים המובחרות